

CURIERUL ROMÂNESC

(RUMÄNSKA KURIREN)

Anul 22, nr. 256-258

PUBLICAȚIE TRIMESTRIALĂ

Ianuarie - Martie 2002

Ansvarig utgivare

SILVIA CONSTANTINESCU

Editor responsabil

Adress: Altvägen 99, 142 42 SKOGÅS, SWEDEN

Tel & Fax: + 46.8.7715736, 7717417

RĂZVAN TEODORESCU

Ministrul culturii din România:

"ROMÂNII AU NEVOIE DE O DEMOCRAȚIE MUȘCHIULOASĂ! ROMÂNII AU NEVOIE DE O DEMOCRAȚIE AUTORITARĂ!"

Răzvan Teodorescu.

Foto: Octavian Ciupitu / © CR.

La începutul lunii februarie 2002, domnul Răzvan Teodorescu, ministrul culturii din România, a făcut o vizită în Suedia cu ocazia inaugurării "Anului cultural românesc 2002 în Suedia". L-am întâlnit la Ambasada Română din Stockholm, unde mi-a acordat interviul pe care-l redau mai jos:

Silvia Constantinescu: În numărul 4/2000 al CURIERULUI ROMÂNESC, prezentând noul guvern al României, v-am prezentat și pe dvs., dar a fost o prezentare succintă. În tradiția publicației CURIERUL ROMÂNESC intră un fel de obligativitate ca persoana cu care fac un interviu să se prezinte singură. Vă rog să aveți amabilitatea să completați prezentarea făcută de mine din informațiile de presă venite de la guvern. Cine sunteți doamnă Răzvan Teodorescu?

Răzvan Teodorescu: Deci, sunt istoric al culturii și al artei; sunt academician, membru titular al Academiei; sunt profesor universitar, la Universitatea de Arte; sunt șeful catedrei UNESCO de studii sud-vest europene, București; sunt rectorul Universității "Media" - o universitate privată importantă din România; sunt... (În cameră a intrat o doamnă tânără, care nu s-a prezentat, cu o coafură care-mi amintea, cu plăcere, de coafura mea din anii '60, care a pus pe masă, alături de cele două casetofoane ale mele, unul mai mic. Răzvan Teodorescu mi-a spus: "Este purtătoarea mea de cuvânt, care asistă la toate interviurile".) președintele de onoare al asociației de prietenie România - Israel, culturale, și în multe, multe alte funcții onorifice din România.

Din punct de vedere politic, sunt om afiliat stângii, membru, recent, al partidului Social Democrat - multă vreme n-am vrut să fiu, să am nici un fel de apartenență politică.

Sigur, curozitatea mea, bine cunoscută în România, din punct de vedere al formației politice,

BRÂNDUȘA MASION

Specialist sisteme electronice (cash market) ale Bursei Germane:

"EU SUNT PROFUND DEMORALIZATĂ DE SITUAȚIA DIN TARĂ, UNDE OAMENII NORMALI ȘI-AU PEIRDUT SPERANȚA, ADAPTÎNDU-SE PÎNĂ LA ACCEPTAREA COTIDIANĂ A MICII ȘI MARI CORUPȚII."

Brândușa Masion.

Foto: © Brândușa Masion.

Silvia Constantinescu: Stimată doamnă Brândușa Masion, v-am întâlnit la București cu câțiva ani în urmă, la diferite acțiuni ale românilor din afara granițelor. Am primit apoi informațiile de la CROM prin e-mail. Dorc astăzi să vă prezint cititorilor mei, să discutăm despre unele probleme ale românilor din afara granițelor și să prezentați cititorilor CURIERULUI ROMÂNESC asociația CROM. Dar să începem cu întrebarea tradițională: Cine sunteți doamnă Brândușa Masion?

Brândușa Masion: Am trăit în București pînă la 30 de ani, cînd am emigrat în Germania, iar numele meu de familie dinaintea căsătoriei este Ionescu. În țară, atmosfera și antecedentele din familie, studiile și profesia pe care le-am urmat acolo m-au făcut să reacționez firesc, ca mulți cetățeni din anii '70 - '80, prin respingerea pasivă a liniei oficiale de stat. Am avut acolo o orientare civică absenteistă, iar formația mea intelectuală a fost cosmopolită, pe cît era posibil acest lucru.

În Germania, după ce am depășit perioada dură de reprofilare și integrare profesională și după ce m-am regăsit în lumea occidentală, iar acest proces a durat vreo 10 ani, am realizat, iată răspunsul la întrebarea Dvs., că sunt româncă cu pașaport german, cu profunde interese legate de țară prin înșăși identitatea mea și prin povestea familiei mele, care mi-a transmis și o parte din valorile care mă conduc. Interesele mele de familie și profesionale mă țin însă în Germania și de aceea încerc să leg aceste două spații socio-culturale prin "activismul meu comunitar" din cadrul CROM.

S.C.: Vă rog să aveți amabilitatea să vorbiți mai mult despre dvs. Despre familie, despre studii, despre activitatea dvs. Vorbiți despre "antecedentele din familie", studiile, profesia din România. Nici eu, nici cititorii CURIERULUI ROMÂNESC,

21

THEO ALEX CHRISTIAN CIUPITU

Doctor of Jurisprudence - Attorney at Law, "Associate Attorney" la firma de avocați Chamberlain, Hrdlicka, White, Williams & Martin:

"FIECARE OM SE ÎNNOBILEAZĂ EL ÎNSUȘI PRIN PROPRIILE SALE FAPTE."

Theo Alex Christian Ciupitu.

Foto: Octavian Ciupitu / © CR.

Încă de la apariția publicației CURIERUL ROMÂNESC din Suedia (1980), am primit la redacție întrebări despre noi, cei care edităm această publicație. Deja în numărul 2 din 1995 al CURIERULUI ROMÂNESC, l-am prezentat pe arhitectul Octavian Ciupitu, apoi, în numărul 1 din 1998, l-am prezentat pe Marc Paul Veniamin Ciupitu, iar în numărul 3 al aceluiași an m-am prezentat eu însămi; în numărul 4 din 2001 am prezentat-o pe dr. Anne-Marie Theodora Ciupitu, iar în acest numărul vi-l prezint pe Theo Alex Christian Ciupitu, un alt membru fondator al acestei publicații, urmând ca pe Mariejeanne Atanasia Ciupitu, cel de al 6-lea fondator al CURIERULUI ROMÂNESC, să v-o prezint, probabil în iarna viitoare, căci peste 2 luni va fi mămică pentru a treia oară, ceea ce o face să nu aibe nici un minut liber ca să răspună la întrebări.

Silvia Constantinescu: Theo Alex Christian Ciupitu, tu ți-ai început activitatea la publicația CURIERUL ROMÂNESC încă din mai 1980, când aveai numai 5 ani și câteva luni. Dar, înainte de a vorbi despre munca ta la CURIERUL ROMÂNESC, prezintă-te cititorilor acestei publicații. Cine ești Theo Alex Christian Ciupitu?

Theo Alex Christian Ciupitu: M-am născut la 30 decembrie 1975 la București, deși fusesem planificat să vin pe lume pe data de 3 ianuarie 1976, ca un dar de ziua de naștere a tatălui meu. Nu-mi aduc aminte de orașul în care m-am născut, căci, la un an și aproape 11 luni, mai precis pe data de 24 noiembrie 1977, am părăsit România, împreună cu părinții mei, Octavian Ciupitu și Silvia Constantinescu, și cu încă 3 frați, Mariejeanne, Anne-Marie și Marc Ciupitu, deoarece am emigrat în Suedia, la Göteborg, unde încă din 1945 se afla bunica mea, mama mamei mele.

6

(Continuare din pag. 1: Theo Alex Christian Ciupitu.)

La grădinița din Göteborg în 1978.
Eu sunt cel din rândul 1, dreapta,
pe tricoul căruia stă scris "Göteborg".
Foto: © Fam. Ciupitu.

De fapt, viața mea a început la Göteborg, oraș pe care l-am considerat locul meu de "naștere" și de care mă leagă amintiri foarte frumoase.

Aici am mers la grădiniță și la școală, aici mi-am făcut primii prieteni și, evident, primele năzbâtii. Am început încă din clasa 1-a la Samskola din Göteborg, (de fapt la Lilla Sam, adică Mica Sam), o școală privată la care studiau deja frații mei. Aici am avut norocul să am niște învățătoare minunate și mai ales o bucătăreasă care mă iubea foarte mult.

Școala era destul de departe de casă, de aceea eu trebuia să plec dimineața la școală odată cu fratele meu mai mare, Marc, care era în clasa a 5-a; dacă cursurile mele începeau mai târziu, învățătoarea lui Marc, Brita von Garaguly, care apoi a deveni și învățătoarea mea, accepta ca să stau în clasa ei, lângă Marc, până începea cursul meu; dacă cursul meu se termina mai devreme decât a lui Marc, Brita (să nu credeți că sunt lipsit de respect față de învățătoarea mea pentru că-i spun pe nume, dar, în Suedia, învățătoarei, părinților sau, mai precis, tuturor le spui pe nume și la persoana a 2-a singular, dar totuși păstrând distanța cuvenită) mă lăsa să-l aștept pe Marc până se termina cursul. Samskola era o școală care avea ca metodă de predare metoda pedagogiei italiene Maria Montessori, ceea ce însemna că elevii de vârste diferite sunt în aceeași clasă concomitent, fapt care a ușurat și acceptarea mea în clasa fratelui meu. La mine în clasă era o atmosferă foarte plăcută și, deși eram cel mai mic din clasă - aveam 6 ani și 7 luni când am început școala (în Suedia se începea școala la 7 ani), eram inițiatorul a tot felul de acțiuni. În clasa fratelui meu, care era peste drum de mica mea școală (tot Samskola, dar pentru elevii claselor 3-6), mă simteam tot atât de bine, căci eram cu fratele meu și Brita mă stimula tot timpul punându-mi întrebări ca celor din clasă, cu mult mai mari decât mine, ceea ce mă făcea să mă cred foarte deștept, când din întâmplare răspundem corect la o întrebare de nivelul celor din clasa a 3-a sau a 4-a. Dar, cel mai important protector al meu la Samskola a fost bucătăreasa școlii, care era foarte flatată de complimentele mele și că eu apreciam deosebit "arta ei culinară". Eu mi-am ales de timpuriu meseria. La 5 ani am declarat că vreau să mă fac milionar, meserie pe care voi, părinții mei, ați apreciat-o foarte mult și ați încorajat-o și mai mult, dar și hobby-ul mi l-am ales tot atât de timpuriu: bucatar amator. Această alegere n-aș putea spune că ați încorajat-o, iar tu, mama mea, te supărai câteodată

foarte rău, căci nu numai că experimentările mele costau o groază de bani și, experimente fiind, de cele mai multe ori nu se puteu mânca, dar, mai ales, pentru că rămânea după mine un munte de crățiți, castroane, etc. pe care ți le lăsam la spălat.

Când Marc a trecut la "Stora Sam", aceeași școală, dar pentru elevii din clasele 7-a și restul claselor de liceu, în altă parte a orașului, eu eram deja familiarizat cu drumul până la școală, cu profesorii și... bucătăreasa. La această școală minunată, toți elevii eram stimulați să luăm inițiative, să gândim ca indivizi, dar și să dăm ajutor celor în nevoie, să arătăm respect tuturor, indiferent de vârstă, rang, avere, etc. Aici aveam o "vărđinna" (amfitrioană) care ne întâmpina dimineața când veneam la cursuri, ne saluta pe fiecare în parte, ne adresa câteva cuvinte de curtoazie, iar în timpul zilei avea grije să avem o purtare civilizată. Cu toate că simțeam "ochiul" ei peste tot, n-aș putea spune că m-am simțit stîngherit. Aici se organizau, atât de către elevii mici "fest"-uri (serbări) cu ocazia zilelor de naștere sau alte ocazii, cât și de școală, odată pe an, de Sfânta Lucia, adică pe 13 decembrie, sau în jurul acestei zile, o serbare deosebită, la care elevii veneau îmbrăcați în costum național (fie al țării de unde provenea, fie costum național suedez), cu cântece și dansuri populare.

La Samskola, ca la toate școlile în Suedia, nu ni se dădeu lecții acasă, dar, o concurență nedeclarată mă stimula să caut informații mai multe despre tot ce învățam la școală în ziua precedentă, ca a doua zi să arăt că sunt, cum spuneai voi, părinții mei, "un băiețel cultivat". Și aceasta nu era foarte greu: tata, și câte odată și Marc, mă instruiam la științele exacte, desen și muzică; tata și Mariejeanne la franceză,

Cu sania, împreună cu frații mei, în Hjällbo,
la Göteborg în 1977.
Foto: Octavian Ciupitu / © Fam. Ciupitu.

care a fost a doua limbă străină aleasă de mine în cadrul programului școlar, Anne-Marie la științele naturii, iar tu, mama mea, pe lângă orele de limbă maternă, pe care le aveam o dată pe săptămână în cadrul programului școlar, mă ajutai la tot ce ținea de literatură și științe sociale, dar mă și obligai să citesc cel puțin 30 de minute în limba română, acasă, în prezența ta, din Biblie și mitologia greacă. Aș putea spune că am crescut cu Alexandru Mitru. Ce mare plăcere mi-a făcut cartea superbă, legată în piele, de la 1831, în suedeza veche, despre mitologia greacă pe care m-ați făcut-o cadou de un Crăciun cu mulți ani în urmă! Trebuie să recunosc că nu eram extrem de încântat atunci că trebuia să citesc în limba română, scurtând astfel timpul de joacă, dar trebuie și să recunosc că mă mândream foarte mult că despre mitologia greacă știam mai mult chiar decât învățătoarea mea (odată Brita s-a supărat foarte tare că-i tot făceam corecturi!). Mă consideram chiar un mic expert. Acum, ca adult am și mai mare bucurie de cunoștințele căpătate atunci din citirea Bibliei și a mitologiei grecești, căci am învățat să "citesc" simbolurile din jurul meu.

Și dacă faci toate lucrurile sistematic, cum spuneai tu, mama mea, "Ți rămâne și timp de alte activități". La 7 ani am început și antrenamentul la judo, căci tu considerai că este bine să știi să te aperi. Antrenament la judo am făcut 5 membri din familie, căci pe cel de al 6-lea, pe tata, nici tu și nici noi, copii, cu toate argumentele din lume, nu l-am putut convinge. Alături de judo, împreună cu fratele meu Marc, am făcut permanent antrenament de fotbal și tenis, la diferite cluburi. La tenis l-am avut la început ca antrenor chiar pe fratele meu Marc, care vara antrena începători, pe terenul de lângă locuința noastră. Și astăzi mă antrenez la tenis și joc fotbal, ceva mai rar, ce-i drept, dar cu antrenamentul de judo am terminat în 1989.

În vacanțe, împreună cu familia, am colindat mai toată Europa: de la Minos, la Carol cel Mare, de la Notre Dame, la Acropolis, Ciclade și Rhodos, la Sfântul Petru și Vatican, la British Museum, la casa lui Beethoven, etc. Nu există o plăcere estetică mai mare, decât atunci când vizitezi locuri despre care ai deja cunoștințe! Căci, pe lângă cunoștințele biblice și mitologice, voi, părinții noștri, înaintea fiecărei excursii, ne citeai din diferite ghiduri despre locurile pe care aveam să le vizităm.

Unele acțiuni în timpul excursiilor noastre îmi plăceau foarte mult, dar, când tatăl meu ne ducea la ruine, să vedem pietre, arătam o disperare imensă! Îmi plăceau "pietrele" de fapt și eram companionul tău cel mai credincios prin toate magazinele de bijuterii (și în fiecare magazin îți promiteam că atunci când voi deveni milionar îți voi cumpăra cel mai mare inel, cu briliante și smaragde), dar pietrele de la Malia, Festos, etc. nu le-am apreciat deosebit atunci. Îmi amintesc că excursia noastră la Malia, deși cu taxiul, m-a întristat atât de mult, încât am plâns; atunci tu ai încercat să mă liniștești și mi-ai spus: "Theo dragă, când tu-ți dorești foarte mult ceva, noi facem tot ce ne stă în putință ca să-ți îndeplinim dorința. Tu de ce nu ai înțelegere pentru dorința tatălui tău?" Printre lacrimi și sughițuri, ți-am răspuns: "Dar tatălui meu îi plac numai pietrele și ruinele!" Deși ruină, Palatul lui Minos mi-a plăcut foarte mult, pentru că știam toată povestea labirintului. Aici v-am tras o spaimă de toată frumusețea: m-am ascuns, pur și simplu, în labirint, ca să văd dacă mă găsiți, mai ții minte?

S.C.: Cum să uit așa ceva?!

T-A-C.C.: Printre activitățile familiei au fost și unele pentru care, când eram mic, n-am arătat mare entuziasm, dar n-am avut încotro... mersul la operă. Spectacolele de operă și balet, pasiunea voastră, dar și a fraților mei, aveam asupra mea, în copilărie (repet în copilărie, căci acum îmi face plăcere să văd un spectacol de operă, mai ales că în toți anii voi, părinții mei, ați făcut tot ce ați putut ca să devin un amator de operă: de la cumpărare de cărți despre

Cu bunul meu prieten Vincens, într-o dispută amicală de judo: eu în picioare, el pe jos.
Foto: Octavian Ciupitu / © Fam. Ciupitu.

istoria operei și cd-uri cu selecțiuni din operă, la cd-uri și video cu interpreți celebri de operă), avea un efect somnifer extraordinar asupra mea. Cum se ridica cortina, adormeam buștean! Fratele meu, Marc, a cântat câțiva ani în corul de copii al Operei din Göteborg, ceea ce a însemnat și mai multe vizite la operă. Pauza spectacolului îmi plăcea însă foarte mult! Încă înainte de începerea spectacolului, se putea reține o masă, unde în timpul pauzei se serveau, de la sandvișuri, la tot felul de prăjituri și băuturi răcoritoare, comandate dinainte. Asta aveam grijă ca nu cumva să uitați s-o faceți. După plăcuta pauză, cu tot felul de prăjiturile, adormeam din nou fericit, imediat ce în sală se stingeau luminile, până la sfârșitul spectacolului. Și-mi mai plăcea un lucru: după spectacol mergeam la McDonald's toată familia - era un mic șantaj pe care-l făceam noi, copiii, asupra voastră: "Mergem la operă, unde vă place vouă, și la McDonanld's, după spectacol, unde ne place nouă." (Noi nu mai avem această plăcere, dar tu și tata nu scăpați nici acum un McDomanld's nicăieri în lume, nu?!)

Copilăria mea a fost o copilărie fericită, căci voi ați fost părinți iubitori (asta nu înseamnă că n-ați știut să fiți și severi, când era cazul) și înțelegători, cu frați care m-au "cocoloșit" și care mi-au fost și rămas cei mai buni prieteni. Aici trebuie să amintesc de o persoană care, deși nu face parte din familia propriuzisă și diferența de vârstă între noi era foarte mare, aproape 50 de ani, a fost pentru mine ca un membru apropiat și drag din familie, a fost marea mea prietenă: Lorică Bäckström. Lorică venea adesea după școală și, împreună, făceam diverse "escapade": vizitam magazine Butterick's, care ție nu-ți plăceau de loc și de aceea nu intrai niciodată cu mine în ele, deși pe mine mă amuzau teribil păienjenii și șerpilor din plastic, sau mergeam la cofetăriile elegante ale orașului. Lorică a avut și are un loc deosebit în sufletul meu.

La Göteborg am locuit într-un cartier tipic de imigranți, care se numea Hjällbo, un adevărat Babilon, cu oameni, într-adevăr, din toate colțurile lumii. Aici am avut prieteni pe Vincens, care venea din Nepal, și pe Patrik, care era suedez. Familiile lor nu aparțineau nici celor mai bogăți, nici celor mai instruiți oameni din lume, dar cu toate acestea erau oameni, cum se zice pe românește, de treabă. Și ca familiile lor erau multe alte familii de imigranți în Hjällbo. Tu ne spuneai adesea că, locuind în acest cartier de imigranți, dar studiind la cea mai elevată școală, am avut cea mai mare șansă să vedem două lumi diferite: lumea celor bogăți și lumea celor săraci, și, având cei doi termeni ai comparației, să putem alege între aceste lumi. Frecventarea școlii Sam, cu copii de oameni bogăți, și locuind în "Babilon", am putut să înțeleg că oameni buni sau oameni proști sunt și printre cei bogăți, și printre cei săraci; am înțeles că fiecare individ își formează singur viitorul. Dictionul tău că: "Fiecare om se înobilează el însuși, prin propriile lui fapte!" îl consider extrem de adevărat.

Ne spuneai și când eram mici, dar și când ne-am făcut mari, că cine n-a transpirat pentru banii câștigați, nu știe să-i aprecieze. Aș putea să spun că și eu, ca și frații mei, am transpirat, poate nu extrem de mult, dar oricum am lucrat atât cât să le înțelegem valoarea. Taxele pentru școala privată erau foarte mari, mai ales că am fost patru frați care am urmat această școală. Îmi amintesc că, în fiecare semestru, erăți neliniștiți că banii nu vor ajunge pentru plata taxelor. Noi, copiii, ne-am adus și noi contribuția la taxele acestea, după puterile noastre. Timp de 5 ani, între 1983-1987, în fiecare duminică, eu și Marc deveneam, cum ne spuneai tu în glumă, "ziariști": mergeam și vindeam ziarul Göteborgs Tidningen (GT), căci duminica nu funcționa distribuția ziarelor prin abonament, ci ele se distribuiau prin copii între 7-14 ani; această muncă ne aducea un venit săptămânal de aproximativ 100-50 de coroane de persoană (neimpozabili!), căci acest câștig depindea de cât de mare era mărimea cumpărătorilor. Unii dădeau un bacșis mai mare,

În costum național suedez, la o serbare de decembrie de la Samskola.

Foto: Octavian Ciupitu / © Fam. Ciupitu.

De ziua de naștere, Crăciun sau Paști îmi plăcea foarte mult,

pentru că primeam o mulțime de cadouri.

Foto: Octavian Ciupitu / © Fam. Ciupitu.

alții mai mic. O parte din acest câștig devenea contribuția noastră la taxele școlare, o parte, mai mică, ne rămânea nouă, copiilor, pentru tot felul de lucruri pe care ni le doream. Cu banii strânși de mine și de Marc (Marc a cântat doi ani în corul de copii al Operei din Göteborg, muncă plătită), am reușit ca în 1984 să ne cumpărăm primul computer, un Spectra Video, pe care-l foloseam la tot felul de

Într-o piesă de teatru la Samskola (aici, cu șapcă).

Foto: Octavian Ciupitu © / Fam. Ciupitu.

jocuri de computer. Dar și voi ați scris CURIERUL ROMÂNESC un timp pe acest computer. Mare ajutor, nu?! Toți frații am lucrat în timpul vacanțelor, mai ales vara. Mâncare, haine, vizite la muzee, excursii, spectacole, cadourile de sărbători, etc. erau asigurate de voi, părinții noștri, dar nu erăți de loc încântați de obiceiul suedez de a ne da săptămânal "bani de buzunar". "Nici noi, părinții voștri, nu avem bani de buzunar!", spuneai tu. Și ce-i drept, câștigurile voastre se duceau la cheltuielile comune și, într-o proporție foarte mare, la educația noastră. Așa că, pentru "banii de buzunar" am vândut ziare duminica dimineață și am lucrat în timpul vacanțelor. Această muncă a avut o influență deosebită asupra mea și cred că și asupra fraților mei: am învățat că banii nu se câștigă chiar foarte, foarte ușor, și deci trebuie folosiți cu cap, dar mi-a dat și satisfacția că, puțin, puțin, am contribuit și eu la formarea mea viitoare. În 1989 ne-am mutat la Stockholm, sau mai bine zis într-o suburbie, la Skogås, într-o mică casă înșuruită unde vecinii erau 98% suedezi, dar care, trebuie să recunosc, nu aveau amabilitatea și atitudinea prietenească a imigranților din Hjällbo. Ții minte copiii care te ajutau la cărat, când te vedeau cu pungi grele, pentru că erai mama lui Marc și Theo? Sau dacă târguiai din piață, de la imigranți, și se întâmpla să nu-ți ajungă banii, vânzătorul turc sau grec îți spunea: "Îmi aduci mâine banii, că te cunosc!" Așa ceva nu s-a mai întâmplat în Skogås! Primii ani de liceu în Stockholm i-am făcut la liceul Huddinge. Aici am avut primul meu contact, aș putea spune, cu tineri etnici români, căci în aceeași clasă aveam patru români. Cu unul dintre ei întrețin relații și acum, ce-i drept mai mult prin e-mail, și-l număr printre prietenii mei. În Suedia, dacă dorești un post bun după școală, este obiceiul ca să studiezi măcar un an la high-school în SUA. De aceea, în 1989 l-ați trimis pe Marc în SUA, pentru ca să studieze acolo ultimul an de liceu. Era pentru prima dată când eram despărțiți, și asta nu-mi plăcea. Dar era și este nu numai fratele meu mai mare, dar și cel mai bun prieten al meu. După ce a absolvit ultimul an de liceu la Tallahassee în Florida, Marc a rămas în SUA, tot în Tallahassee, unde a studiat inginerie spațială. Trei ani mai târziu m-ați trimis și pe mine la Tallahassee; studierea ultimului an de liceu acolo îmi dădea aceeași competență ca elevilor americani și ca urmare și dreptul să studiez la colegiu în SUA. Marc a făcut posibil ca drumul meu spre high-school în Tallahassee să fie nu numai mai ușor, dar și mai ieftin pentru voi. Pentru ca Marc să poată studia un an la high-school în SUA, ați plătit peste 30.000 de coroane la o firmă care se ocupa cu găsirea unei familii care să-l găzduiască și să obțină o bursă de studii de la liceu, fără să punem la socoteală alte cheltuieli. SUA acordă elevilor străini tot felul de burse, pentru perioade scurte de studiu: pentru high-school, pentru colegii, pentru doctorate, etc., dar trebuie să știi unde să soliciți aceste burse. Lipsa aceasta de informații v-a costat peste 30.000 de coroane! Marc cunoștea acum drumul și a făcut gratis tot ce făcuse FE, organizația prin care plecase el, pentru 30.000 de coroane.

S.C.: Toate informațiile costă! Cum a fost studiul în USA? Mă gândesc mai ales că tu ai vorbit acasă numai limba română și ai avut suedeza ca limbă de studiu. A fost greu să studiezi deodată toate materiile în elgeză?

T-A-C.C.: În ceea ce privește pronunția, înțelegerea prelegerilor sau studiul în sine, acestea nu au fost grele, căci în Suedia engleza se studiază încă din școala elementară, la aceasta adăugându-se antrenamentul de la tv. Dar trebuie să recunosc că, la început, în ciuda bagajului mare de cuvinte pe care-l posedam, mi-a fost puțin greu să transmit cunoștințele pe care le căpătaseram. Dar acest prag l-am trecut înainte de terminarea la high-school, astfel că la colegiu nu mă deosebeam de colegii americani. Ba chiar aș putea spune că la colegiu mi-

(Continuare din pag. 7: Theo Alex Christian Ciupitu.)

a fost foarte ușor să mă adaptez, căci aveam deja din high-school experiența vieții de student, dar și prin fratele meu cu care locuiam acum. Mi-a păcut enorm viața de student! La început am avut o "viață de noapte" foarte activă, dar pe măsură ce se apropiau examenele am înțeles ce înseamnă să ai o medie mare pentru a putea solicita loc la o facultate bună de Drept, adică să fie "rang"-ată printre primele 20 din SUA, căci eram decis să continui studiile ca să devin avocat. Timpul acordat studiului a devenit preponderent. Și astfel am absolvit la Universitatea din Tallahassee, capitala Floridei (lucru știut de puțină lume), "Științe politice" cu aprecierea: "Summa cum laudae".

S.C.: Ce înseamnă în SUA "Summa cum laudae"?

T-A-C.C.: "Summa cum laudae" este cea mai mare apreciere universitară pe care o poți primi la Florida State University. "Summa cum laudae" înseamnă că media este minimum 3.90, maximum fiind 4.00 sau chiar mai mult. Pentru următorul grad, "Magna Cum Laudae", media minimă este 3.75.

S.C.: Ai avut timp în afară de studiu și distracții să prestezi și alte activități când studieai la Universitatea din Tallahassee?

T-A-C.C.: M-ai învățat, sau, mai bine zis, ne-ai învățat, că dacă suntem sistematici, avem timp de multe lucruri. Așa am făcut și am avut timp și de alte activități. În fiecare stat din SUA există o organizație particulară care se numește "Guardian ad Litem" (GL), care își desfășoară activitatea sa printre copii, veghează ca aceștia să fie apărați. Părinții pot avea un avocat care să-i reprezinte, dar copiii nu au pe nimeni care să-i reprezinte, de aceea GL își asumă acest rol. Eu am fost membru în "Guardian ad Litem" în ultimul an la colegiu și m-am oferit să ajut dacă este nevoie; pentru aceasta am făcut un curs de două zile ca să știu care sunt principiile și scopul acestei organizații. Eu am avut un caz, un copil de 5 ani, care locuia cu bunicii și care doreau să-l înfieză, căci mama biologică, care se prostituă și droga, fusese condamnată, iar tatăl era dispărut, după ce făcuse diverse delictive. Eu, ca membru GL, am avut sarcina să cercetez care era situația; cum trăiește copilul la bunici, cum se va influența dezvoltarea viitoare a copilului dacă rămâne la bunici, ce siguranță are dacă rămâne aici, etc; am cercetat rapoartele poliției și ale serviciului social și am recomandat tribunalului ca bunicii să adopte copilul. A fost foarte plăcut pentru mine când judecătorul și-a dat verdictul bazat pe recomandarea mea. O altă activitate pe care am desfășurat-o pe lângă studii a fost ajutorul dat unui profesor de la universitate cu o cercetare făcută de mine legată de structura populației în SUA între 1940-1990.

S.C.: Ai ales să continui studiile la facultatea de Drept, după terminarea studiilor în domeniul științelor politice. Ai ales acest domeniu ca să devii milionar, așa cum ne-ai declarat când aveai 5 ani? Lăsând gluma la o parte, ce te-a determinat să alegi să devii avocat?

T-A-C.C.: De mic mi-au plăcut serialele despre avocați, pe care le consideram extraordinare. Perry Mason och Matlock erau, pentru mine, miștile ascuțite care prin deducții dezvăluiau vinovatul și apărau oamenii nevinovați. Am crescut și am depășit influența filmelor, dar am înțeles că meseria de avocat este meseria care te învață care sunt drepturile oamenilor și cum trebuie să aparate aceste drepturi. Noi veneam dintr-o țară comunistă, unde drepturile individului, după cum îmi povesteai voi, părinții mei, erau numai pe hârtie. Ca avocat, într-o țară ca SUA, am posibilitatea să folosesc legea ca să apar indivizii. Bine-nțeles că-mi place să am bani, și ca avocat am posibilitatea să câștig destul de bine, dar motivul pentru care am vrut să devin avocat este, mai întâi de toate, să fiu un apărător al legii și

Când eram mic, opera, dar mai ales baletul, aveau un efect somnifer extraordinar asupra mea. Aici, eu într-un desen, făcut de cunoscutul pictor și critic de artă Tord Bäckström, în timpul unui spectacol de la Stora Teatern (Teatrul de Operă din Göteborg) cu opera Tosca, după ce se terminase corul de copii în care cântase fratele meu Marc.

Foto: Octavian Ciupitu / © Fam. Ciupitu.

al oamenilor.

S.C.: Consideri că a fost o deosebire marcantă între studiile universitare și cele de la "Law school"?

T-A-C.C.: Da, a fost o deosebire enormă! La Universitatea din Tallahassee, toți studenții eram tineri, între 17-19 ani când am început, cu inconștiența vârstei și dorința să schimbăm lumea. La "Law school", colegii mei erau între 25 și 45 de ani (doar eu și încă un coleg eram de 22 de ani când am început), cu "bachelor" sau un "master", cei mai mulți căsătoriți și hotărâți să-și petreacă cel mai mult timpul în studiu, pentru note mari, care să le asigure un post bun după absolvire. Cu toate acestea, am avut și aici timp și de alte activități.

Marc (în spate) și cu mine la galeria de artă OCISCO din Göteborg a părinților noștri. Vernisajul expoziției "Modă ca artă". Artiștii care expun: Silvia Constantinescu și Octavian Ciupitu.

Foto: Octavian Ciupitu / © Fam. Ciupitu.

William Powers este decanul facultății de drept din Austin și unul din autorii lucrării "The Restatement of the Law of Torts, Third", o lucrare foarte importantă în dreptul american, pe care avocații și judecătorii o folosesc ca material de bază pentru argumentare și hotărâri. Decanul meu a scris capitolului "Apportionment of Liability" din această lucrare, în care este vorba despre cum trebuie să se împartă între vinovați cota de despăgubiri la care au fost condamnați. "Tort law" este legea care reglementează situațiile în care o persoană face ceva greșit din cauza unei comportări nepotrivite (aceasta nu are nimic de-a face cu încălcarea de contract). De exemplu: 1) dacă cineva te calcă cu mașina, 2) dacă proprietarul nu-și îngrijește casa și acoperișul cade peste casa vecinului, 3) cineva pune muzică prea tare sau își aruncă gunoaiile la vecini, 4) un avocat, doctor, revizor, etc. este neglijent sau nu-și face munca la un standard așa cum cere o asemenea profesiune, etc.

Eu am fost angajat de el ca "research assistant", răspunderea mea constând din a face corectura gramaticală, dar mai ales verificarea că citatele sunt corecte și legea citată mai este în vigoare.

Apoi, prin concurs am obținut și postul de "Social Chair" la publicația Texas International Law Journal, "TILJ". Rolul studenților care lucrează la "TILJ" este de a selecta și redacta articolele scrise de avocați, judecători și procurori de mare renume. Articolele apărute în această publicație sunt folosite de către juriști în munca de cercetare pentru diferite cazuri. Personal, am avut nevoie de material din "TILJ" deja într-un caz pe care l-am avut recent. "TILJ" este unul din cele mai respectate publicații care tratează despre "international law".

Ca "Social Chair" la această publicație am avut ca sarcină să fac astfel ca toți cei care lucrează la această publicație să se simtă bine. Eu am făcut ca diferite activități (sport, restaurant, etc.) să funcționeze bine. A fost un timp nemaipomenit de plăcut ca "Social Chair"!

S.C.: De 9 luni s-a terminat școala, ești avocat și a început viața adevărată. Cum ai ajuns la firma la care lucrezi acum? Cum este la munca adevărată?

T-A-C.C.: După absolvirea anului 2, diferite firme de avocatură aleg, după o discuție, ce studenți să facă o practică de 7 săptămâni în cadrul firmei respective. În aceste 7 săptămâni studentul este observat dacă rezultatul teoretic concordă cu aptitudinea practică, dacă respectivul student se "potrivește" în colectiv, etc. Eu am fost selectat de Chamberlain, Hrdlicka, White, Williams & Martin, o firmă de avocatură cu filiale la Atlanta și Houston. Am ales însă să fac practică încă 6 săptămâni și la o firmă de avocați mai mică, ca să am un element de comparație. Amândouă firmele mi-au propus un contract după practică. Am cântărit care sunt avantajele și dezavantajele de a lucra la o firmă mai mică sau la una mai mare.

Și vă spun sincer, nu mi-a fost ușor! Am ales însă o firmă mare: Chamberlain, Hrdlicka, White, Williams & Martin.

Cum este munca adevărată? Din august 2001, după ce mi-am luat și examenul de barou și până acum, când printre picături îți răspund la întrebări, am lucrat de luni până luni.

S.C.: Nu faci exces de zel?

T-A-C.C.: Nu, munca de avocat este o muncă plină de răspundere. Și eu, ca avocat, am datoria să fac totul ca clientul meu să fie mulțumit. Aceasta este una din regulile de bază ale acestei meserii. De aceea trebuie să fac foarte multă cercetare, să găsesc cazuri similare care să mă ajute în cazul meu, etc. Aceasta cere timp.

Dar asta îmi place!

S.C.: Și acum să trecem la alte întrebări. Limba ta maternă este limba română; la grădiniță, școala elementară și primii ani de liceu ai studiat în limba suedeză, ca apoi să-ți continui studiile în limba engleză. Cum este să "circuli" între aceste limbi?

La terminarea studiilor de la Universitatea din Tallahassee, cu șnurul pentru "Summa cum laudae".
Foto: Marc Ciupitu / © Fam. Ciupitu.

T-A-C.C.: Cred că noțiunea de "limbă maternă" și-a schimbat conținutul astăzi. În "Mic dictionar al limbii române" se definește limba maternă ca limba pe care o învață cineva în prima copilărie, de la părinți. Eu, ca și mii și mii de copii de imigranți în Suedia, Germania, Franța, SUA, Australia, Canada, etc. am vorbit acasă limba părinților, dar, la școală și cu prietenii, limba comună, suedeza în cazul meu. Aș îndrăzni să spun că noțiunea de "limbă maternă" este un nonsens în cazul acestor copii de imigranți, căci este adevărat că aceștia vorbesc acasă limba părinților, dar această limbă este foarte limitat folosită. Chiar dacă eu am fost obligat să vorbesc numai în limba română acasă, să citesc minimum 30 de minute zilnic în limba română, să fac 2 ore de limbă română pe săptămână în cadrul programului de "limbă maternă" la școala elementară, timpul acordat limbii române a fost suficient numai pentru ca să mă descurc într-o conversație, să înțeleg textul unui cotidian, dar nu să-mi fac studiile liceale sau superioare în această limbă, nu să scriu o compunere cu un text elevat în limba română. Limba suedează și engleză au devenit "limbile mele materne", căci eu consider că, atunci când s-a emis noțiunea de "limbă maternă", s-a avut în vedere că aceasta este și limba pe care o posezi cel mai bine. Ori eu posed, pot să spun, în egală măsură suedeza și engleza, și nu româna. Ciudat este că atunci când vorbesc cu tine, mama mea, îmi este aproape imposibil să vorbesc suedeza sau engleza, poate și pentru că tu ai fost atât de categorică și nu mi-ai permis să folosesc altă limbă în conversația noastră. Țin minte că obișnuiai să ne aduci ca argument în favoarea folosirii limbii române un proverb: "Câte limbi cunoști, de atâtea ori ești om!" Mă întrebi dacă-mi este greu să "circul" în aceste 3 limbi - româna, suedeza și engleza? Să scriu sau să vorbesc în suedeză și engleză, să trec de la suedeza la engleză, nu am nici o problemă; limba română însă, pe care aș putea spune că am învățat-o la fel ca pe celelalte două limbi, căci nu cunoșteam prea multe cuvinte românești atunci când am sosit în Suedia (aveam numai 1 an și 11 luni), are o gramatică mai complicată, ceea ce-mi crează uneori probleme, dar sunt bucuros că o pot vorbi. Când eram mici și ne obligai să vorbim română acasă, eram foarte

supărat. Dar, când am descoperit că eu și frații mei aveam o limbă "secretă", pe care cei din jur n-o cunoșteau, am fost foarte mândru de asta. Acum, ca adult, înțeleg mai bine sensul proverbului: "Câte limbi cunoști, de atâtea ori ești om!"

S.C.: Ești copil de imigrant. Cum a fost pentru tine în Suedia și în SUA? Te-ai simțit discriminat? Ți-a fost rușine că ești imigrant în general și român în special?

T-A-C.C.: Eu eram sub 2 ani când am venit în Suedia. Eu am vorbit suedeza fără accent; am mers la o școală unde lumea se purta civilizată și faptul că eram imigrant și aveai cunoștințe și despre alte țări și vorbeai și altă limbă, era un merit. În plus, înfățișarea mea nu mă deosebea de suedezi, căci eu am fost foarte blond când eram mic (acum sunt șaten deschis) și foarte alb la față, așa că n-am fost numit niciodată "svartskale" - "cap negru", cum sunt numiți imigranții. Nu m-am simțit discriminat nici în Suedia, nici în Tallahassee, nici în Austin, unde am studiat facultatea de drept, și nici acum la locul meu de muncă din Atlanta. Dacă îmi este rușine că sunt imigrant sau că sunt român? Ne spuneai, când eram mici, că cei cărora le este rușine de origina lor sunt niște oameni pierduți, niște oameni care niciodată nu vor sta drept și care nu se vor simți bine nicăieri și niciodată. Ne-ai învățat și că rușine să ne fie atunci când furăm, mințim, excrocăm, când facem lucruri împotriva semenilor noștri.

Premiul vostru pentru titlul meu de Bachelor of Arts a fost o călătorie pe care am făcut-o împreună la Sorento, Napoli, Pompei, Paestum, Roma. Aici sunt la Vatican, alături de "înaintașul" meu, Decebal.
Foto: Octavian Ciupitu / © Fam. Ciupitu.

Că suntem imigranți, n-are de ce să ne fie rușine. Parcă în CURIERUL ROMÂNESC am citit că: "De la Adam și Eva încoace, toți suntem niște emigranți!" Să-mi fie rușine că sunt român? Voi, părinții mei, care sunteți români, sunteți niște oameni buni, cultivați, gata să ajutați oameni la nevoie. Să-mi fie rușine de asta?

S.C.: Activitatea la CURIERUL ROMÂNESC ai început-o când aveai 5 ani și jumătate, nu? Ce poți să-mi spui despre aceasta?

T-A-C.C.: În mai 1980, voi, părinții mei, ați început editarea acestei reviste. Lucrați de dimineața până seara, studiați limba suedează, îi ajutați pe cei patru copii ai voștri la lecții, făceați gospodărie, etc.; nu am realizat atunci, dar astăzi sunt convins că vă era foarte greu și aveai, cum se spune în suedează, "ont om tid",

adică aveai foarte puțin timp și pentru alte activități; editarea publicației vă lua mult timp din puținul timp pe care-l aveai, și orice ajutor era binevenit. În același timp, editarea CURIERULUI ROMÂNESC vă făcea mare plăcere și vă ajuta să fiți mai aproape de cei de un neam cu voi, care vorbeau aceeași limbă. Noi, cei patru copii ai voștri, puteam să vă ajutăm cu câteva munci, care vă mai reduceau timpul necesar pentru editarea ziarului: să capsăm paginile, să băgam revista în plic, să lipim timbrele, să le punem la poștă, etc. Deși era cea mai necalificată muncă care se poate face la o redacție, eu mă simteam foarte important, pentru că voi ne spuneți că, dacă noi nu v-am ajuta, n-ați putea difuza revista și, deci, munca noastră era foarte importantă. Am crescut, și sarcinile mele au crescut și ele odată cu mine. Cu timpul am scris chiar articole mai scute sau mai lungi pentru revistă: în numărul 2 al CURIERULUI ROMÂNESC din 1998 am scris chiar un articol lung despre o întâlnire cu George Soros și despre "Economia globală, într-o societate globală". Ocupat cu studiile, n-am avut foarte mult timp să contribuim prin materiale scrise, dar, pentru că revista a avut întotdeauna nevoie de un ajutor financiar, anul trecut, din economiile mele de la practica de avocat făcută la firma din Houston, am donat CURIERULUI ROMÂNESC suma de 12.500 de coroane. Astăzi, alături de fratele meu Marc, sunt cel mai mare sponsor al acestei publicații.

S.C.: Are pentru tine vreo importanță editarea acestei reviste?

T-A-C.C.: Sincer să fiu, ajutorul pe care l-am dat și-l dau publicației CURIERUL ROMÂNESC a fost și este un ajutor dat vouă, părinților mei. Dacă pentru voi editarea acestei publicații este importantă, este și pentru mine.

S.C.: Despre România nu ai cunoștințe decât din povestirile noastre și din literatura pe care ai citit-o. Ți-a crescut cu timpul interesul pentru România?

T-A-C.C.: Da, sunt foarte interesat să cunosc țara în care m-am născut și căreia îi aparțin etnic. Am început să-mi fac și o mică bibliotecă cu cărți despre România, despre dreptul românesc, etc. Tocmai vorbeam cu Marc ca, foarte curând, să facem o călătorie la București.

S.C.: Ce mai dorești să adaugi?

T-A-C.C.: Eu voi fi întotdeauna avocat, este meseria pe care mi-am ales-o de mic și pe care o iubesc foarte mult. Sper ca în 8-10 ani să ajung partener în firmă, dar asta nu înseamnă că nu pot avea și alte activități, având baza economică în meseria mea. De exemplu, să fac tot felul de investiții și, de ce nu, în colaborare cu familia mea.

Este foarte important să ai frați buni, dar și prieteni buni, care sunt alături de tine atunci când cel mai mult ai nevoie de ei, așa cum au fost și sunt prietenii mei Cecilia și Sorin Marcovici. Mai vreau să spun că este minunat să ai părinți iubitori și cultivați, dar mai ales care știu să facă sacrificii pentru copiii lor. ♦

Acasă în Suedia, cu părinții, de Anul Nou 2001.
Foto: Octavian Ciupitu / © Fam. Ciupitu.